

SZARVAS és VIDÉKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap reggel.
Előfizetési ár:
Egész évre 5 frt — kr. — Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Búza-utca, 1283. szám; hova a lap szellemi részét illető közlemények és előfizetési pénzek küldendők.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a Nyácosik Soma utóda cég.
Ugyanitt egyes számok is kaphatók.
Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos áron vétetnek fel.

Pünkösöd.

A természet viruló bája egész pompájában tündöklök és elbűvölve tekintünk magunk körül. Tavaszi vidámság sugárzik minden arczról, a virágzás reménnyel, az illat kedvvel tölti el keblünket.

Ha az egyház elmulasztotta volna ebbe az időszakba tenni át a pünkösöd ünnepét, az emberiség mégis ünnepet ült volna e napon, mert lehetetlen elzárkózni a természet bájai előtt, melyek pihenésre hívják föl a lelket és testet egyaránt.

A nyugalom és pihenés, mely messze űzi a gondokat és új erőt kölcsönöz a létért való küzdelem mindennapi fáradozásaiban kimerült testnek, az teszi az ünnepet sokakra nézve oly nélkülözhetlenné és minél nagyobb megerőltetéssel jár az életszükségletek beszerzése, minél több időt és fáradságot vesz igénybe a mindennapi kenyér biztosítása, annál égetőbb szük-

séggé válik az ünnep, hogy pihenve új erőt gyűjthessünk a küzdelem folytatására.

Régen az egyház gondoskodott a pihenés idejének megszabásáról. Az ünnepek a vallásos érzelmek ápolásán kívül a test üdülésére is voltak szánva és ez teszi szentté az ünnepet, mely ellen bünt követ el, ki köznapi munkával profanálja.

Legujabban, midőn az egyház szelleme már többé nem uralkodik föltétlenül az emberiség fölött, az utóbbi attól egészen függetlenül akarja szabályozni a pihenés, vagyis ünneplés alkalmatosságát és a vallásos színt helyett szociális mázzal vonja be követelményeit.

A szocialistáknak legujabban felállított evangéliuma a nyolcz órai pihenés és nyolcz órai szórakozás a nyolcz órai munka után. Vagyis a modern megváltók tovább mennek és nem elégednek meg azzal, hogy minden héten és minden szezonban egy-

egy ünnep legyen, hanem követelik, hogy az emberiség naponta élvezhesse az ünnep kellernességeit.

A harc, mely e kérdés körül támad, még soká elhúzódik. Erős a tábor, mely a munkarend ez újabb megállapítása ellen állást foglal, mert ez még tulkövetelés, melyet teljesíteni nem lehet.

Félő, hogy a harc hevében az igazság és méltányosság követelményei szenvedni fognak és hogy nagy megérzést okozóak nélkül az új rend megalkulása nem lesz keresztülvihető. Pedig kár volna a gyűlölet tanácsát felhívni e nagy társadalmi probléma megoldására. Csak elmérgesíteni a helyzetet és megoldás helyett katasztrofához vezetne.

It is, mint az élet egyéb viszonyaiban elsőrendű szükség a jó indulat. E nélkül még soha nagy kérdéseket meg nem oldottak. Egy kis méltányosság többet használhat az ügynek, mint bármilyen szónoklat. És ha

TÁRCZA.

Dalok a fészkekből.

I.

*A vágy olyan, mint a lepke,
Soha-soha nem pihen,
Hol rózsának, hol liljonnak
Ringatózik kelyhében.*

*A szerelem, mint a fecske,
Buja pompa csalja bár,
Enyhe délről zord éjszakra
Kis fészkehez visszasszáll.*

II.

*Öröm és bánat, váltogatva,
A mit a sors ránk adott,
Verőfényes szép napokra
Borút értünk s bánatot.*

*Küzdöttem, de mindhiába —
Mit tohet két gyöngye kar?
Nem kimélt meg; haragjába'
Rád is sújtott a vihar.*

*S te csak hívőbb s hívőbb voltál,
Panasz nem kelt sziveden,
S támasszárt még átkaroltál,
Támassom vald: nekem.*

III.

*A múltból egy-egy kínos emlék
Olykor még meg-meglátogat,
Éles karmát szívembe vágja
S torkomba fojtja dalomat.*

*De jössz mosolygó kék szemekkel,
És szívem többé nem boteq, —
Épp mint, ha közeleg a hajnal,
Elszállnak a kísértetek.*

INCZÉDY LÁSZLÓ.

Egy pár eltévedt kézcsók

Legátus-história.

— A »Szarvas és Vidéke« eredeti tárczája. —

Ez az egész eset egy szép, virágos pünköszt első és második napja között történt. Legátus voltam egy Tiszamenti faluban. Hogy hol, azt már az alábbiakra való tekintetből se mondhatnám meg.

Az ünnep első estvéjén vendégek voltak nálunk. (Már tudniillik a tiszteletes urnál, a kinek a legátusa voltam.)

S bizony mi jó sokáig el találtuk tölteni az időt, elannyira, hogy mikor ugy éjfél körül lefeküdtem: még soká, sehogy sem birtam elaludni.

Magam sem tudom már, mi okozhatta?

A »borunknak« nem igen vethetem a szemére semmit. Nagyon szelid, jámbor egy ital volt. Igazi parokhiális.

Hanem Mariska nagysámnak igazán, rendkívül szép, fekete szemei voltak.

(Ő rá már nem merem mondani, hogy a »lányunk,« ámbár csak úgy a tiszteletes uré volt, mint a bor. Föltéve, hogy nem konvenczióba kapta; — természetesen a hort!)

..... Gyönyörű szép tavaszi éjszaka volt. Az utcáról teljes virágzásban pompázó hársfa lombok bőlíngattak be hozzám. Az ujló hold, ott fent az égen..... No de ugy is kihagynád ezt a költői leírást, én edes olvasóm!

Álmatlanul, kerekre nyílt szemekkel épen azon gondolkoztam Petőfivel, hogy:

»Én edes Istenem, hogy is teremhet már
Olyan sötét szemben olyan fényes sugár?«

mikor az éjjeli félhomályban sötét alakokat látok gyantusan mozgolódní a hársák árnyékában.

Majd halk tanácskozás lassu zaja érik be hozzám.

— Az ördögbe is, csak nem rabolni akarnak talán? tündöttem magamban. S a kárörvendés bizonyos nemével gondoltam utána — a mi nem volt »szép-tölem« — hogy

egykor ez a jóindulat, ez a méltányosság mindnyájunk keblébe vonul, akkor nem fognak harcolni többé a nyugalomért, hanem kiki békében fogja megünnepelni a munka ünnepét: a pünkösödöt.

Iparunk.

Az anyagi haladásnak ez időszerint egyik elsőrangú tényezője az ipar. Fejlődött ipar nélkül polgári elem és valódi város nem képzelhető.

Az ipar hivatása volna nálunk a nyers termények feldolgozása, s azok értékesebbé tétele, s úgy gyarapodnék valóban a közvagyon, ha nyers terményeink feldolgozásáért nem fizetnének a külföldnek óriási árt. Ahhoz azonban gyáripár kellene. Magyarországon azonban, különösen az alföldön nem oly sűrű a népesség, hogy egyelőre nagyobb számú gyármunkás osztály keletkezhetnék, e nélkül pedig gyáripár nem képzelhető. Nálunk ez az őstermő erejű sík föld a meglévő munkásosztály tevékenységét legnagyobb részben igénybe veszi, sőt még arra is kevés az, hogy a föld belterjesen intenzív műveltség.

Nem lehet tehát viszonyaink között egyelőre szó sem arról, hogy nálunk a földművelés az iparral oly szervi kapcsolatba jöjjön, hogy a gazda a tisztán magtermelésről lemondva a meglévő ipar számára termeljen s így egymást kölcsönösen segítve s előmozdítva a közvagyonosodásnak két egyenrangú, egymást kiegészítő, de ez esetben rendkívüli eredményeket mutató tényezője legyen.

Ez a kép a jövőé, mely hogy mielőbb létesüljön a közegészségügyet kell nálunk is oly lábra állítani, mint az alföldön van, hogy az örökös járványos betegségek s az

óriási gyermekhalandóság, népünk szaporodását meg ne akadályozzák.

Mi nálunk tehát ily körülmények között az iparos osztály feladata nem egyéb, hogy az itt fenforgó minden olyan szükségletet fedezzen, ami természetesen a kis ipar által fedezhető. Feladata az, hogy a mennyiben e város már némi központba húzó erővel bír a vidékre nézve, igyekezék a vidéket piacaihoz szoktatni, hogy annak a kis ipar által fedezhető szükségleteit ő lássa el, az itt szerezzon be minden olyan cikket, amit a vidéki falvak ipara nem, vagy nem jól állíthat elő, ellenben a fejlődöttebb városi ipar már elkészítheti, vagy legalább elvárható, hogy azt elkészítse. Ezen esetben lesz valódi városias színezetű iparos osztályunk, így képződik valódi polgári osztály, mely vagyonra és műveltségre egyaránt az intelligens ellemmel állítható párhuzamba.

De sajnos ezen feladatnak nem, vagy csak igen csekély mértékben képes iparos osztályunk megfelelni. Sőt azt látjuk, hogy nemcsak a vidéket nem bírjuk iparos piacaink számára meghódítani, hanem mindinkább nagyobb tért vesznek el iparos osztályunktól a főváros, sőt külföldi városok azon iparcikkek szállítása és elkészítése körül is, melyeknek termelése, illetőleg előállítása a vidéki kis ipar természetes feladata.

Azon cikkek pedig, melyek, mint pl. a ruha, kalap, cipő, csizma, butorok, földművelés eszközei stb. már csak azért is a helyi ipar körébe esnek, mert azokat legtöbb ember saját izlése és utasítása szerint szereli elkészíttetni, ez az iparossal való közvetlen érintkezés nélkül nem igen képzelhető.

Ha mégis tért vesztenek iparosaink, ennek okának kell lenni s az a célunk, hogy erre, vagy ezekre rámutassunk, s iparosainkat e téren is haladásra serkentsük.

Vannak olyan okai, melyek rajtuk ki-

vül állanak, s így azon csak az idő segít. Ilyen az, hogy a magyar ember még ma sem tartja egyenrangú foglalkozásnak az ipart a földműveléssel; az értelmi keresettel még éppen nem. Gyermekei közül a legrosszabbat, a legcsekélyebb szellemi tehetséggel bírót szánja iparosnak. Pedig óriási tévedésben van, mert míg az értelmi kereseten lévő emberek a pálya tulterheltsége folytán a legnagyobb szorgalom és kitartás mellett is legtöbbszörre tengődnek, holott középiskolai és egyetemi tanulmányaik tetemes pénzösszeget és életük szebbik felét lejtelesen igénybe veszik, úgy, hogy életük fele csak a pályára való előkészületben telik le; addig nem egy iparos, ki a magasabb ipariskolát kellő hajlammal végezte, 20—21 éves korában minden korteskedés, előszobába való ácsorgás nélkül, csakis tisztességes munkájáért olyan fizetést huz, a melyet csak alispán korában ért volna el, ha hivatalnoki pályára lép.

Hogy visszatérjünk okoskodásunk elejére, természetes aztán, hogy azon gyermekekből, kik semminek sem váltak be, a legtöbb esetben valami külön iparos sem válik. Ha igen, tisztelet a kivételnek.

Egy másik oka az, hogy a tőke még mindig idegenkedik nálunk az ipartól. Pénzintézeink soha, vagy legritkább esetben vállalkoznak valamely iparvállalathoz a szükséges tőkét adni. Maga az iparos, ha sikerül neki örökség útján vagy szerencsés üzlet által némi vagyont szerezni, a helyett, hogy azt saját üzletébe fektetné, s ott többször megfordítva gyümölcsöztetné, földet vesz rajta. Vagy mindkét foglalkozásnak él, vagy iparát abban hagyva, lesz belőle földművelő. Jól tudjuk pedig, hogy ma, midőn földjét a gyakorlati földművelő gazda is csak a legnagyobb körültekintő okosság mellett s szorgalommal vitt gazdálkodás útján tudja kellően jövedelmeztetni, az iparoshól lett gazda ritkán válik be, mert ma mindent

»no hiszen, rajtam ugyan ezek is jó helyen kezdik el!»

De ni, egyszerre csak lassu tempóba, torokba fojtott hangokon egy jól ismert daltam zendül fel az ablakom alatt:

»Éj van, esend és nyugalomnak éje

—————

Drága gyöngyöm, mit csinálsz te most?»

Nem lehetett többé kételkednem a felől, hogy ez »éjjeli zene«, még pedig világos, hogy egyenesen az én tiszteletemre.

Hiszem utcára nyíló ablakokkal szobámban is több az egész parokhián. Az meg mindennél bizonyosabb, hogy én itt csak egyedül vagyok.

Tehát bizonyos, hogy nekem szól.

Közben még a hangokra is kezdtem ráismerni. Az a vékony ott, a segédjegyző. Az a czibere meg a lányok tanítójaé.

A rektor uramét csak úgy keresni kellett a másik kettő mellett, mert az csak hol mellette, hol alatta, hol felette kavargott a többinek.

Különben nagyon el lehetett érzenyülve. Igaz, szívbéli páthosszal énekelt.

Hanem engem annyira zavarba hozott ez a nagy megtiszteltetés, hogy hamarjában azt sem tudtam, mitévő legyek?

Belevágjak-e a nótájukba, folytatván a

felvett szöveg nyomán, hogy »engem édes álmok környékeznek,« vagy pedig az előttem kinálkozó kancsó vízzel végiglocsoljam őket.

Mig a hálanyilvánítás illetően módoszatai fölött gondolkoznám: a nyitva felelt ablakon át (tapogatóztak a gazemberek) óriási hárs- és orgona- virágból kötött bokréták hullottak ágyam elé, mi közben egy »jabb nótába csaptak át. «Ki mondhatatlan az, Mit érted szenvedek.»

A nem valami tágas szobában ezalatt erős virágillat terjengelt, birkózva a nótá révén beáramló — borgózzel.

Ah, lassanként csak kezdett világosság támedni a fejemben . . . Ebben a szobában rendszeren »más valaki« szokott aludni. Ugy van, ugy! Ezek a szerencsétlen flótások most az én házi kisasszonyomnak muzsikálnak!

És erősen feltettem magamban, hogy először: a felvilágért sem világosítom fel őket, ha reggeli harangozásig itt énekelgetnek is, másodsor: hogy sohasem iszombort, ha esetleg énekszóval kellene megkérdeznem valakitől, hogy »mit csinál« épen akkor tájban?

Azzal befordultam a fal felé. Paplanomat jól a fülemre húztam, s jó éjszakát kívántam a világnak!

De a nóta odakint egyre zúgott.

Ha elfogyott az egyik, találtak mindjárt másikat. S mind marészebbé vált a hang is. Már szinte teljes erővel üvöltött »a diskánt, bugott a bassó.«

(Sohasem tettem volna fel a rektramról, hogy kocintás nélkül, nóta mellett eddig ki tudja állni!)

Végre kifogytam a türelemből. — Haragosan kingrottam az ágyból. (Nagy mozgás — oda kint) a paplant a nyakamba keritettem, hogy — udvariasság ide, udvariasság oda, — én bizony beteszem az orruk előtt azt az ablakot.

A feljük közelgő fehér alak-e, vagy mi egészen extázisba hozta őket. Majd eltaposták egymást odakint.

Rektor uram meg szinte bekönyökölt az ablakon. (Ő volt köztük a legmarkosabb, vagy a legszemtelenebb.) Kedvem lett volna egy hatalmas frieskát adni neki, ha meg nem szelidít az a gondolat, hogy milyen gyönyörűsége egy angyalnak látszom én most ez előtt az ember előtt!

Oldalt állva, esendesen kinyújtottam hát az egyik karomat, hogy az ablakszárnyát behajtsam, s bár a rektor fejét amugy magyarosan odaszoritottam, nem jajgatott a kötélrevaló, hanem elhalaszván hirtelen

tanulni kell, két urnák pedig jól szolgálni nem lehet.

Ily körülmények között természetesen előhaladottabb iparról szó nem lehet, az iparhoz ép úgy, sőt még jobban szükséges a tőke, mint bármely más dologhoz. A nélkül anyagot bevásárolni, készletet tartani, sőt jó és izlésesebb darabokat nagyobb számban kiállítani nem lehet. Mindezekhez pénz kell.

De legnagyobb oka ipárunk gyöngeségének az, hogy ha körültekintünk ipárosaink között, alig-alig találunk egyet-kettőt, ki saját szakmáját úgy értené, mikép abban akár a külföldi, akár a nagyvárosi fejlettebb iparral csin, izlés és minőség tekintetében versenyre kelhetné. Pedig nagyon sokszor megtörténik, hogy a vevő közönség hajlandó még nagyobb árt is fizetni a kéziipar készítményeiért. Mert a gyári készítmények tartósságában nem bízik és sok egyéb okért. Iparosaink e tekintetben tapasztalt hátramaradását nem egyébként tulajdonítjuk, mint annak, hogy ma az ifjú iparos minden fáradozás nélkül azonnal önálló iparüzletet akar nyitni, s elmulasztja magát a főváros vagy nagyobb iparvárosok műhelyeinek látogatása útján szakmájában úgy kiképezni, hogy szinten álljon, s hogy a versenyt azokkal még kedvezőbb helyzetben is kiállhassa. Azért történik, hogy nem meri, s nem akarja az itteni közönség ipari szükségleteit helyben beszerezni, mert az itteni iparosok készítményei a fő- vagy nagyobb városok iparcikkeitől különösen izlés és csin dolgában messze elmarádnak. Egyik fő oka ez annak is, hogy a tőkepenzesek s pénzintézetek tartózkodnak nálunk pénzüket iparvállalatokba fektetni, mert kellő képzettséggel bíró iparos osztály elég számmal nincs. Ne hanyagolják el ifjabb iparosaink szakmájuk elsajátítása végett a nagyobb városok iparos műhelyeinek látogatását; mert a mai

a kezemet, arra egy hosszú édes csókot nyomott.

Az első után jött a második, meg a harmadik, csak olyan hosszan, tüzesen. — (Szinte láttam, hogy jól esik neki,!)

S ki tudja, meddig szorongatja még ott a kezemet, ha színlelt háraggal ki nem szólok neki, hogy:

— Ugyan rektor ur, ne bolondozzék már, az isten áldja meg...

Talán tovább is folytattam volna még, de máig se tudom megfejténi magamnak, hogy ünhet el némely ember, mint a pára, egy pillantás alatt.

Mintha csak puskából lötték volna ki őket!

... Ezek után pedig senki se hiszen engem olyan önzőnek, és hiúnak hogy a rektor úrtól kapott kézcsókokat magamnak tartottam volna még.

Oh nem!
Mikor Mariska nagysámat, másnap reggel, leghamarább négy szem közé foghattam: siettém neki beszámolni a neki szánt kézcsókokkal.

Csak azt sajnáltam aztán a beszámolás alkalmával, hogy egyenesen a számmal nem fogtam fel rektor úrtól azokat a hosszú forró csókokat.

SZABOLCSKA MIHÁLY.

világban minden rohamosan halad és változik, s így az iparban is a haladás óriási; s az e téren történt előhaladásnak csak a legfejlettebb ipari fő- vagy nagyobb városok műhelyeiben való dolgozás által lehetnek részeseivé.

v. s.

Békésmegye törvényhatósági bizottsága f. évi rendes tavaszi közgyűlését f. 1891. évi május hava 25-én és következő napjain fogja megtartani.

A tárgysorozathoz mintek s vidékünk közelebről érdeklő tárgyak:

A megüresedett szarvasi fősztolgabírói állás választás útján leendő betöltése.

Az állandó választmány előterjesztései:

1. Kondoros község képviselő testületének, a szarvas-mezőhegyesi helyi érdekű vasut létesítése czéljából törzsrészvénnyek vásárlása iránti határozata jóváhagyása tárgyában.

2. Szarvas község képviselő testületének — a szarvas-mezőhegyesi helyi érdekű vasut létesítése czéljából törzsrészvénnyek vásárlása iránt hozott határozata felett.

3. A szarvasi közbirtokosság közbirtokában levő s a szarvas-szent-andrási vármegyei utban fekvő vámos hidnak a vármegye tulajonába leendő átvétele tárgyában.

4. Szent-András községének 1500 forint kölcsön engedélyezése felett.

5. Szarvas községnek a gr. Károlyi-féle épület haszonbérbe adása iránti kérelme tárgyában.

6. Szarvas község és a szarvasi járáshíroság között kötött haszonbéri szerződés jóváhagyása tárgyában.

7. Mihály József által Szarvas község és környékéről készített térkép kiadási költségeihez a vármegye részéről való hozzájárulása tekintetéből a vármegye pénztári tisztsége által tett jelentés felett.

8. Öcsöd községnek 1000 frt kölcsön engedélyezése iránti kérelme felett.

9. Öcsöd községnek végrehajtói állás rendszeresítése iránti kérelme felett.

10. Ugyanannak új kezelői állás rendszeresítése iránti kérelme felett.

CHOVAN ZSIGMOND.

Mintha virányos parton állanék, melyet féktelen áradat ostromol.

Egyenként merülnek alá, kikhez ezer-féle apró kedves emlék fűzött éveken át.

Panasz, köny, jajkiáltás nem akadályozza meg rohamában a mindent letipró enyészetet.

Pusztító halál te, a végső diadal mégis mindig s mindenütt a tied!

Szerény társadalmi életünkre újabb veszteség nehezült. Ki oly sokszor mulattott, gondjaink között is megnevettetett, ki az élet keserű italába annyiszor önté nemes kedélyének mézédés humorát, örökre eltűnt körünkből. Ez az egyedüli szomorúság, melyet anyiuunknak — akaratlanul — okozott.

Hogy a lelkeinkre boruló szomorúság kódét elzavarjuk, emlékezzünk róla, ki gyöngéd barátságával, figyelme s előzékenységgel s jó kedélyével anyiuunkat lékötelezett.

Chovan Zsigmond 1824. novemberében született Szarvason.

Mint hírneves tanítócsalád másodszu-

lött gyermeke az őseredetiségű édes apasokoldalú tudománya, alapos művészete, nevelői tapintata és keresztényen éléthölésége mellett hamar lépett a fejlődésnek ama kedves útjára, melyről a szent írás mondja: »növekedék vala a gyermek épségben és Isten s emberek előtt való kedves-ségben!«

Népiskolai tanulmányait nagyapjának, a jó emlékű Kristoffy György néptanítónak vezetése alatt kezdé s az itteni főgymnasiumon folytatá, kitarító szorgalmával és gazdag eredetiségével tanárainak s tanuló-társainak szeretetét nagy mértékben meghódítván a maga részére.

A gymnasiumból kilépve a theológiára ment. Felsőbb tanulmányait Pozsonyban folytató. Pozsony a királykoronázó s még akkor országgyűlési város a művelt közönség gyülekezési helye lévén, itt fogott benne lángot a művészet, kivált a zene iránti lelkesedés, melynek öröklött természeti eredetiségében kiválólag hívatott művelője volt. Mennyieket mulattatott szívhez szóló hangszerevel, midőn beszédes ajka a Muzsák esókjától lezárva olykor elhallgatott! Élnek barátai s kortársai, kik őt hallgatva, elragadtatással szemlélték, mire képes a szorgalom, ha hivatással párosul! Chovan határozott művészi kitűnőség volt már ifjú korában — Fejlődésére azonban végzetesen befolyt 1848.

A szabadságharcz mozgalmai a szelid lelkű s művészi hivatású ifjút az egyházi pályára terelték. Szorgalmasan hirdette a lelki béke igéit B.-Csabán Brozmann lelkész-esperes mellett, midőn mindenféle megharsant a harczi tárogató. A cholerajárvány által meglepett vidéken tehetetlen beteg főnöke oldalánál a kimerülésig fokozódó szolgálatban, mint kezdő lelkesen megállotta a próbát. Később egyéniségének s megalakítandó családjának érdekében a csabai magyar tanyelvű felsőbb iskolában — ha anachronismus nem lenne, mondhatnám: polgári iskolában tanárként alkalmaztatott. Sok, a szabadságharcz zivatarában őt felkereső iskolatársának adott házában menedéket. A humoros világnézetével enyhülést és vigasztalást a keserves megpróbáltatás e pillanataiban. Bátyja Chovan Samuel halálával Szarvasra hívatott néptanítónak s atyja Chovan Zsigmond halála után a központi leányiskola tanszékét s az orgonista-tisztet fogadta el. Mint szakavatott zenész féltékeny lelkesedéssel élt az egyházi zenének. Határtalan szeretettel foglalkozott a hangszerek királyával, az ő kedves orgonájával. Ezerekre menő leánytanítványai a szigorral párosult szeretettel s az avatott tanítónak sokszerű alkalmazkodásra képes ügyességét hálásan emlogetik s az egyház az ő sikeres vizsgái iránt tisztelő hámulattal s elismeréssel viseltetik most és mindenkoron.

A polgári életben kivált, mint a szarvasi főgymnasium igaz barátja tüntette ki magát Szarvasra telepedésétől kezdve haláláig. A helybeli főgymas. tanszék alapítványra akkor, midőn a nemzeti nevelés-ellenes Bach-korszák az anyagi alap föltételéhez fűzte a további létezés kérdését, lakodalmaikon, népünnepeken, társas összejöveteleken, sőt adakozásra fölhívó látogatásain ezeket gyűjtött az iskolának, melynek egykor ő is

hálás tanítványa volt. Számos éveken át vezette díjtalanul a tanulósg dalkarát, eredeti zeneszerzeményeivel meglepően a dolgozó értőket és fejlesztvén a rajta szeretettel csüggő tanulósg zeneérzékét s műizlését. — Alig volt a vidéken orgonaeépítés, hova ő átvételkor bírálónak meg ne hívatott volna. Ilyenkor semmivel sem tudta az építkező egyházaknak az új orgonákat annyira ajánlani, mint épen remek játékkal, melyben az ő vallásos szellemé szólt és szállott orgonahangokban a vallásos kedélyű néphez.

A társas szórakozások szelidlelkű barátja lévén, időnként felmerülő nemes passiói folytán sokszoros összeköttetésekbe jutott öregekkel s fiatalokkal ő, a társadalomnak kedélyre mindig legfiatalabb örege.

Kiválólag gyöngéd családfeje lévén, gyermekeibe örült, és élt teljes odaadással. Zenében országosan kitűnő fiainak minden sikerét s diadalát átélte s élvezte s hálás lélekkel gondolt Istenére, ki atyai fáradozásait kedves gyermekeiben oly szépen jutalmazta. — Családi körében kellett őt egyszer látni, hogy a nemes érzelmeiben olvadozó lélek mélységét és gazdagságát ismerni és becsülni tanuljuk!

Utóbbi időben nem annyira a kor, mint inkább a divatos influenza romboló hatása alatt hosszasan betegeskedvén, feltűnő módon vesztette életkedvét és erejét. És miután ezen úgy látszik főleg a korosabbakra végzetes bajhoz más súlyos betegség is járult, kidöntötte őt, az erős tölgycet, körünkől a halál, kinek hosszabb életét kívántuk s reméltük mindnyájan, kik őt közelebbről ismerők.

Porhüvelyét pünkösdi másodnapján temetjük. Áldott emléket azonban szívünk melyen megőrizzük mi, kik benne a jó barátot, az ügyes tanférfit, a kiváló egyházi zenészt, s társadalmunk minden szép és jó iránt nemesen buzgólkodó munkás tagját siratjuk.

Dilectissime! Morientem morituri te salutant!

BENKA GYULA.

MI UJSÁG?

— Boldog ünnepeket! Lápunk olvasóinak, munkatársainknak s közel-távoli barátainknak a beállott pünkösdi ünnepek alkalmából boldog ünneplést kíván a »Szarvas és Vidéke« szerkesztője.

— Főgymn. tornacsarnokunk ügye. Hétfőn, f. hó 11-én délután tanácsülés tartott a főgymnasium tanácskozó termében, melynek egyetlen, nagyfontosságú tárgyát a főgymn. téli tornahelyiség építésének kérdése képezte. A tanács abban állapodott meg, hogy kérvényt intéz a tanügyi kormányhoz, — mely különben is szorgalmazza a célnak és a kor követelményeinek megfelelő állandó tornacsarnok felállítását, — hogy ennek költségeihez az állampénztár segélye főiskolánk részére is megadásék. Az épület helyéül a gymn. kert keleti részét jelölte ki a tanács s egyben megbízta Popjak György vállalkozót építeterv és költségvetés készítése iránt. A tornacsarnok berendezésére nézve már most annyit jelenthetünk, hogy maga a tornaterem (mellékhelyiségek nélkül) 220 négy-

szög m. területű lesz, s a melléképületek: vetkező és szertár fölött kényelmes karzat lesz — tornaproduktiók alkalmával a közönség számára. Az egész épület költségei előleges számítás szerint, mintegy 3000 forintba rúgnak.

— Halálozás. Nt. Sárkány János helybeli ág. ev. lelkész és érd. esperesest nagy gyász érte, szeretett leánya, Szluika Mihályné, városunk társas köreinek is ismert, kedvelt alakja, hosszú, kinos szenvedés után jobblétre szenderült. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: Alólírottak mély fájdalommal jelentik úgy maguk, mint a számos rokonság nevében a szeretett és feledhetlen nő, anya, leány, testvér és sógornő nagytiszt. Szluika Mihályné sz. Sárkány Ilmának f. év május 10. napján, életének 37-ik évében, hosszú szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 12-én foznak ev. szertartás szerint a béri ev. sirkeriben nyugalomra tétetni. Áldott legyen emlékezete! Szluika Mihály, mint férj. Szluika Jenke, Szluika Gizella, Szluika Emmi, Szluika Ervin, mint gyermekek. Sárkány János, mint apa. Sárkány Dezső és neje, Sárkány Emil és neje, mint testvérek. Özv. Sárkány Jenőné sz. Mokry Ilona, mint sógornő.

— Tornászaink Budapesten. A főgymnasiumi tornacsapat — mely a mai napon Budapesten tartandó orsz. tornaünnepélyen mint versenyző vesz részt, — tegnap a délutáni vonattal utazott fel Oláh Miklós tornatanár és Neumann Jenő főgymn. tanár vezetésével. Ismerve a tornacsapatnak úgy jólfegyelmzett szellemét, valamint tetzetős korrekt öszgyakorlatait, a legszebb reményekkel tekinthetünk a versenyek elé. Adja isten, hogy ifjaink dicsőséggel térjenek meg a küzdterről, s ezúton is igazolvassanak a világ szarvasi főiskolánk hagyományos jó hírnevét!

— Adomány. Néh. id. Mikolaj Mihály emlékére, az elhunytak örökösei 100 frtot adományoztak a szarvasi főgymnasium tanácskealapítványi pénztárának.

— Főgymnasiumunkban a folyó évi censurák június 11—19 napjáiig tartatnak. 19-én közvizsgálat, 20. 21. magánvizsgák. A részletes program közelebbről foglaponkban közölni.

— Eljegyzés. Barcs Emil, előbb szarvasi, most eperjesi gyógyszerész, a múlt héten váltott jegyet néh. Barcs Lajos, fővárosi ékszerész özvegyével Budapesten.

— Gr. Bolza Pál, szarvasi nagybirtokos, állandó lakását városunkba tette át s a múlt héten tényleg ide is érkezett.

— Az ártézi kút medencéjének felállításához a földmunkásokat a múlt héten kezdtek meg. Ásás alkalmával emberi csontok kerültek felszínre igazolván azon eddig is táplált vélelmét, hogy elődeinknek itt volt temetkezési helyök.

— Katonai karhatalom. Megyénk alispánja azon belügyminiszeri rendeletről értesítette a járási főszolgabírókat, hogy a nagyváradi, csabai, hmezővásárhelyi, aradi és szegedi katonai hatóságok a netán támadó munkásmozgalmak elfojtása céljából útastattak, hogy a j. tisztviselők veszély idején a közs. előljárók megkeresésére is karhatalmat kiszolgáltatni ne késsenek.

— Nevelések majálisa. A helybeli

társ. el. és polg. leányiskola növendékei hétfőn, f. hó 11-én tanítónők vezetésével kísérték az Annaitogtbe, hol ozsonna, séta és játék mellett kedélyesen töltötték el a délutánt: estve pedig zöld levelekkel felékesítve szép hosszú menetben tértek haza a kifáradt majálistozók — álmodni egy átelvezett délután kedves emlékeiről.

— Hymen. Bukk Adolf, szarvasi fiatal gabonakereskedő f. hó 13-án, szerdán váltott jegyet Robicsék Károly fakereskedő szép leányával, Róza k. a.-nyal.

— Szerencsétlenség. Gálós Géza, főgymnasiumi II. oszt. tanuló, f. hó 11-én d. u. iskolából kijöve, Baginyi Pál kalaposmesternél levő szállására tért. Majd időtöltésből átment a szomszédos Blaskó-féle lakatosműhelybe, hol a segédek épen a vasfűrőgép kezelésével voltak elfoglalva. A meg gondolatlan fiú — hogy a gépet megállítsa, hozzá kapott balkezevel s oly szerencsétlenül, hogy mutatójának alsó íze összeroncsolódott; minek következtében orvosi műtétnek kellett magát alávetni. Most már — kezelő orvosa véleménye szerint — túl van a veszélyen.

— Meghívó. A jótékony nőegylet által segélyezett magánövoda saját pénztára gyarapítására 1891. évi május 27-én a Gr. Károlyi-féle kertben majálist rendez. — Belépti-díj: Személyenkint 50 kr. Családjegy 1 frt 50 kr. — Kezdeté 3 órakor.

— A munkáskörökre kimondatott halál ítélet. Békésvármegye alispánja a megye főszolgabíráihoz a következő körrendeletet intézte: »A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter f. évi 32,311. sz. alatt a csorvási és az orosházi munkáskört megszüntette s a többi községekből jóváhagyás végett felterjesztett munkásköri alapszabályoktól a jóváhagyást az Orosházán és Békés-Csabán felmerült sajnos és gyászos kihágások indokából megtagadta, mert a mezői munkások és napszamosok munkáskörei alapszabályai korlátai között nem maradtak, hanem azokat figyelmbe sem véve, gazdák és munkások közt eddig fennállott kölcsönös viszonyt saját javukra felforgatni s ezen törekvésök eredményét a munka megszüntetésével is kieroszakolni igyekeztek, nem csak, hanem céljok elérése kedvéért hatósági tilalom dacára csoportosulni, gyülekezni, tüntetni s ezen törvénytelen mozgalom által a közrendet és közbékét veszélyesen megtámadni, a hatósági épületeket megostromolni, sőt a vármegye egy érdemdus, erélyes főtisztviselőjét hivatalos eljárásában, nappal nyilvános közteremben, orgyilkosok módjára megtámadni és életveszélyesen megsebesíteni nem irtóztak. A hünösök bűnhödni fognak.« Az alispán reméli, hogy a gonosz lelkű és saját érdeküket hajhászó néplázítók által felbujtatott és elkábított nép szenvedélyes mozgalma a belügyminiszter rendelkezése folytán, miszerint az eddigi munkáskörök bezáratni, megszünteteni rendeltettek, új körök alakítása pedig meg nem engedtetik, lecsillapul és megszűnik, a fékevesztett nép mámorából kijözanodva, rendes foglalkozásához visszatér, hogy mindennapi kenyerét megszerezhesse s családja megélhetését törvényes eszközökkel biztosíthassa. Ha azonban az alispánnak ezen reményében csalatkoznia kellene, s ha a munkások min-

den figyelmeztetéssel dacolva, a rendes utra visszatérni vonakodnának, ha tilalom ellene gyülekezni, tüntetni, lázongani, a hatósággal újrat húzni merészelnék, ezen esetre a járási főszolgabírák föladatává teszi, hogy a törvény tekintélyét és szentségét legerélyesebb rendszabályokkal megoltalmazzák és biztosítsák.

— **Disztornázást** rendezett mult vasárnap délután Oláh Miklós, tornatanár, a budapesti orsz. tornaversenyben résztvevő tanítványaival s azok egy részének segélyezése céljából. A Csernák-féle iskola udvarán díszes és nagybárára hölgyekből álló közönség nézte végig a tornászok mutatványait. A bevétel 65 forintot hozott a szives felülfizetésekkel együtt fenti célra. A tornászok közül Misley Kálmán könnyedségével, Laukó Dezső szép testtartásával, Belopotoczky György és Kleindl József nagy erejökkel nyerték meg a közönség tetszését. A döntő kardvívásban Németh Szilárd és Urszinyi János közül ez utóbbi lett győztes, kapván maga 4, adván ellenfelének 6 tust. Versenydíjúl Urszinyi 1 pár vívókardot; Németh egy tintatartót; Salacz Aladár pedig kézvivásért (adván hármal, kapván semmi tust) egy sétatálcát kaptak a tornatanártól. A szentandrászi takarékpénztár által szivességéből felajánlott egy darab aranyat Szlovák Pál VI. tanulónak adták utiköltségül s a tornázásban tanusított több oldalú gyakorlata s fegyelmezettsége elismerésül is. — Fogadják a lelkes pártolók szives megjelenésükért a tornászok köszönetét.

— **Tűzbiztonsági szempontból** a járási főszolgabíró azon rendeletet bocsájította ki, hogy házánál minden gazda vízzel teli kádát s lajtorját tartson készletben.

— **Vizsgarend.** Az ág. h. ev. egyház népiskoláinak vizsgái a következő rendben tartatnak meg: A tanyai iskoláknál: május 19-én délelőtt csabai úti, Sápisky-szállás; délután Skorka tanyai, Galo-halmi, 20-án délelőtt örménykúti, Ezüst-szőlő; délután L. Goda tanyai, ó-szőlők; 21-én délelőtt Sirató-szőlő, Rozsás tanyai; délután csabacsüdi, Turi földi; 22-én délelőtt Furugyiszlő; délután Káka pusztai iskolákban. — A városi iskolák vizsgarendje: máj 25. d. e. Benka, d. u. Moravcsik, 26. d. e. Rohoska, d. u. Sziráczky, 27. d. e. Boros, d. u. Lauko, 28. d. e. Molnár, d. u. Benczúr, 29. d. e. Pásztori, d. u. Danko, 30. d. e. Bracsok, d. u. Opauszky, 31. vasárnap d. u. Csernák, jun. 1. d. e. Moeskonyi tanító urak növendékei vizsgáznak. A városi iskolák vizsgái a templomban nyilvánosan tartatnak meg.

— **Az orsz. képviselőválasztásra** jogosítottak összeírását a szarvasi központi bizottság a mult héten megkezdte

— **Uszodamegnyitás.** A főgymn. uszodája f. hó 15-én nyílt meg a tanuló ifjúság használatára s azok nem kis öröme. A városi közönség számára nyitva áll az uszoda d. e. 8—10-ig és délután 6—8-ig. A nagy szünidőben pedig egy órát kivéve egész nap.

— **Konfirmatio** Öcsödön. Aldozó-csü-törtökön d. u. az isteni tisztelet alkalmával ment végbe az úrasztalához először járuló iskolás növendékek ünnepélyes *Confirmálása*, a fi és leány növendékek száma 122 volt.

— **Tűz.** Békés-szl.-andrásón a ref nagyutcán máj. 14-én tűz ütött ki, mely egy

házat elhamvasztott. Egy kis fiú, a 4 éves Nyilas Sándor is korommá égett az égő hában; valószínű, hogy a boldogtalan gyermek vigyázatlanságából idézte elő a tüzet. A 72 éves beteg Kapus Mihályt pedig alig lehetett ki szabadítani, ki csak hamar kilehelte lelkét. Lehet, hogy a szerencsétlen esettette halálát.

— **Aján-dék az egyháznak.** A jótékony-ságáról általán ismert özv. Kvacsala Jánosné úrnő díszes és értékes ostyatartót adományozott a helybeli ev. egyháznak.

— **Katonaság.** Megélénkült a város. Tegnap óta nekünk is vannak katonáink. Van is érdeklődés, utcai ácsorgás a kútrajáró vászonnepség között. Hiszünk, hogy a munkásmozgalom nem fogja igénybe venni a katona bácsik szuronyos beavatkozását

— **Halottja van a helybeli ev. egyháznak.** Chovan Zsigmond, jeles orgonistánk tegnap reggeli 4 órakor több heti szenvedés után elhunyt. Temetése hétfőn d. u. lesz.

— **Elhalasztott majális.** Kieska Berta k. a. lapunk utján arról értesíti a közönséget, hogy az általa rendezendő gyermekmajális nem — mint az a kibocsátott meghívóban jelezve volt: f. hó 23-án, hanem 27-én fog megtartatni a Gr. Károlyi-féle kastélykertben.

— **Rajtavesztett.** Öcsödön a Schweiger féle üzletből egy asszony a minap egy végkartont elemelt, s el is ásta azt a temetőben, de rajtavesztett, — s most letartóztatva várja a méltó bünhődését.

— **Csendőrségünk állománya** a városunkban is lappangó munkásmozgalomra való tekintetből 20 legényre egészített ki.

— **Rezeda kisasszony.** Amilyen költői, illatos e név, nem valami szöke fürtös, kékszemu földi angyal ért róla, hanem inkább egy kávébarna bársonyos szőru eszes ölebecske, melyet „principálisa,” egy ábrándozásra hajlandó asszonyság, a mult héten a Sas-szállodában s a főgymn. tanuló-ság előtt is bemutatott, mint valóságos világesudát. Rezeda kisasszony nem aféle közönséges eb, ő a „beszélő kutyakissasszony”, s hogy bölcsője Amerikában ringott-e (sakugyan, avagy nem — az jóformán nem is jön számításba, mert nála nem az a fő: hol született? hanem: mit tud? Tudni pedig sokat tud, mert Rezeda kisasszony eszes dögöcske, akinél nem veszett kárba az a fáradság, mit oktatója türelmesen áldozott kiképzésére. Először is, tud beszélni. No nem úgy, mint valami felnőtt ember, hanem kutyanyelven, vakkantva, de már ez is sok. Ismeri ezen kívül a kártyát, a pénznemek értékét, a klaviatura billentyűjeit hangnem szerint. S aztán tud szépen kérni. Szóval, Rezeda kisasszony illetelmes tisztességtudó és értelmes ebecske.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A fűszerkereskedők f. hó 10-én tartották meg Bpest-ten országos értekezletüket a vasárnapi munkaszünet tárgyában. A jelenlevők száma mintegy 200 főre ment s a gyűlés helyül a régi városháza tanácssterme szolgált. Elnökké egyhangulag Mauthner Adolfot választották s alelnökké Stumpf Jónást (Győr) és Manninger Agostont (Sopron), jegyzővé Buchvald Vilmost. Az elnök előadta röviden a vasárnapi szünetre vonatkozólag a fűszerkereskedők részéről nyilatkozó kívánalmakat s aztán a jegyzővel felolvastatta a ti-

zes bizottságtól kidolgozott ama fölírat tervezetét, a melyet Baross Gábor miniszternek nyújt át az országos értekezlet küldöttsége, s a melyben azt kéri, hogy a vasárnapi munkaszünet kiterjesztését rendelje el a fűszer-, bor-, thea-, liszt- és csemege-kereskedésekre, a szatócs- és vegyes-árüzletekre, valamint a hentesekre oly módon, hogy mindamaz üzletek, kivéve a tisztán állami egyedáruság tárgyát képező cikkek elárusításával foglalkozó üzleteket — vasárnap déli 12 órától hétfő reggeli 6-ig okvetlenül zárva tartassanak. A tárgyhöz többen hozzá szóltak s végre egyhangulag elfogadták a bizottsági tervezetet, a melyhez táviratilag igen sok előkelő vidéki város fűszerkereskedői is hozzájárultak. A fölíratot Mauthner Adolf elnök vezetése mellett négy fővárosi és husz vidéki tagból álló küldöttség nyújtotta át a miniszternek. A miniszter szivesen fogadta a küldöttséget s Mauthner beszédére kijelentette, hogy ő is óhajtja a vasárnapi munkaszünetet. Igen örül, — ugymond — hogy a vidékről ily számosan jelentek meg, mert ez az ügy iránt való teljes érdeklődésnek a jele. Biztosítja a küldöttséget, hogy megkapják a kért szünetet.

Nyers-selyem háncs-ruhákat 10 frt 50

krért öltözékneként (jobb minőségben is) küld öltözék- vagy darab-számra, portó- és vámmentesen **Henneberg G.** gyári raktára (cs. és kir. udvari szállító) **Zürichben.** Minták forduló postával küldetnek. Levelekre 10 krajczáros levélbélyeg ragasztandó.

Pénzügyek.

Nyeremény-adó. A sorsjegyek általában nagyon el vannak terjedve, sőt sokan az ugynevezett »Sorsjegy-egyesületekben» birnak közösen ilyeneket: nem lesz felesleges tehát elmondani, miképen számítatik a nyeremény-adó? A szakértő tudja, hogy mindenek előtt levonatik a sorsjegy *névértéke* s csak a hátralékos összegnek 20 által *maradék nélkül* osztható számnak kell lennie; és ha ez nem volna lehetséges, akkor az összeget a következő 20 által maradéknélkül osztható számra kell emelni. — A következő példa ezt a kép mutatja ki. Egy fél 1864-es államsorsjegy kibuzatik, még pedig a legkisebb nyereménnyel, vagyis 100 forinttal. Ebből levonandó a névérték, vagyis ötven forint. Maradék leend tehát 50 forint. Miatán pedig az 50. szám, 20 által maradék nélkül el nem osztható, — fel kell tehát emelni a legközelebbi 20 által osztható számra, vagyis 60 forintra. Ebből a 20%-os adó lesz = 12 frt. Így a száz forintból a nyereményadó (12 frt) leszámítván, marad nyereményül 88 forintot. Eképen a fél 1864-es sorsjegy legkisebb nyereménye tényleg csak nyolcvannolc forint teszen, ha ugyan a korábban kívánt leszámítási szokásos 20% a provisio-díjjal az is nem apasztatik.

Rongyos bankó. A forgalomban elnyűtt, elszakadt papírpénz s más államjegy be fog-e váltatni s mily feltételekhez van ez kötve? Az elszakadt és összeragasztott állam- és bankjegyek *elfogadható* voltát a közpénztárak részéről számos miniszteri rendelet szabályozza. A mi különösen a 10 és 100 frtos bankjegyeket, és az 5 frt álla-

jegyeket illeti: ezekre nézve az 1882. évben kiadott miniszteri rendelet a következőket mondja: az elszakadt és összeragasztott 1880. évi kelettel kibocsátott 10 és 100 frtos bankjegyek és a II. kibocsátású 5 frtos államjegyek csak azon esetben fogadhatók el a királyi pénztárak által teljes névértékben, ha a felragasztott papír (vagy egyéb anyag) *állásossága* mellett, vagy áthatlanság esetén a felragasztott papír (vagy anyag) ovatos eltávolítása által biztosan meggyőződhetnek, hogy a kérdéses jegyek minden részeiben teljesek és valódiak, és hogy azokból nem hiányoznak oly részek, melyek hiánya folytán a sérült jegyek megtérítése iránt fenálló szabályok értelmében, csak *résztelen* megtérítésnek lehet helye. A nem ily módon összeragasztott bank- és államjegyek *sérült* tekintendők, és a sérült bank- és államjegyek elfogadására és beváltására vonatkozólag előírt eljárás alá esnek. A sérült jegyek összeragasztására alkalmas állású papír a kereskedésekben megszereshető, sőt szivarka-papírral eszközölhető.

Az aranypénz. Sok olyan halandó — kit a Fortuna kedvel, fenhéjazólag dicsekszik: »ennyi és ennyi darab körmőczi arany-nak vagyok birtokosa». Azt hiszi, hogy mert Körmőczbányán verik legnagyobb részt az aranypénzt, tehát minden magyar arany körmőczi-nek nevezetik. — A tőzsdén s a kereskedelmi világban más az aranypénz-nek magyarázata. Ha p. o. az árú- és értéktőzsdék hivatalos árjegyzései szerint a cs. kir. arany (vert) pénzben 5.43, áruban pedig 5.48 krral, a csász. kir. arany (kör.) 5.35, illetve 5.40 krral jelezte. Honnan e különbség? kérhető, hisz mindkét nemű jelzett arany egy és ugyanaz, s mind körmőczi verésű? Szolgáljon felvilágosításul a következő tőzsdéi hivatalos magyarázat: ha az arany a folyó évszámmal (tehát most 1891-el) van ellátva, akkor azt *vert* arany-nak hívják; ha pedig régiebb, (akárcsak múlt évi verésű is) akkor *körített* arany-nak mondják, de hivatalos elnevezése soha sem körmőczi. — A körített ugynevezett »sárga csikónak» értéke pedig ezen okból valamivel csekélyebb, mert régiebb levén, a forgalomban némileg kopott, s így a kopás értéke leszámítatik. — Ez majdan a valuta rendezésénél is figyelembe fog vétetni az értékárak (relasio) meghatározásakor.

Árvapénzek elhelyezésére alkalmas érték-papír. A köz- és magánvármok az árvák pénztét biztos kivétek hiányában jó helyre elhelyezni oajtván, értékpapírokba is szokták fektetni, de kellőleg tájékozva nincsenek, mely értékpapírok alkalmasak az árvapénzek elhelyezésére. Mert azon körölményből, hogy valamely értékpapír ministeri rendelettel olyannak jelentetik ki, a mely papír *biztosítékul* elfogadható: még nem következik az, hogy az illető papír egyszersmind árvapénzek elhelyezésére is alkalmas. Ez utóbbi minőséggel csak igen *kiváló* minőségű értékpapírok ruházhatnak fel. Gyakorlatilag a dolog tehát úgy áll, hogy mindazon papírok, a melyek az árvapénzek elhelyezésére alkalmasak: már eo ipso elfogadhatók biztosítékul is; ellenben a biztosítékul elfogadható papírok nem mind olyanok, a melyek egyuttal árvapénzek elhelyezésére is alkalmasok. Jól teszük tehát az

illető vármok, ha az ezen irányú szándékukat, az értékpapírra való utalással, a felleltes árvaszékek véleményét s jóváhagyását mindenkor előre kikérik, mi által a felelősséget magukról elhárítják.

Nyilt-tér.*)

781/891. Bf.

Ö felsege a király nevében!

A b.-gyulai kir. törvényszék, mint büntető bíróság sikkasztás és csalás büntette miatt vádolt Darida Mihály elleni bűnygyben a megejtett vizsgálat alapján, figyelemmel az 599/91. sz. kir. ügyészi indítványra az alúli helyen és napon tartott ülésében következőleg

Végzett:

Darida Mihály irányában a btk. 355. §-ba ütköző sikkasztás, illetve a btk. 379. §-ba ütköző csalás büntette miatt a további bűnvádi eljárást megszünteti.

Indokok:

Haviár Dani, mint a szarvasi közbirtokosság elnöke, sikkasztás és csalás büntette miatt tett feljelentést Darida Mihály, állásától felfüggesztett közbirtokossági pénztárnok ellen, azt adván elő, hogy nevezett a közbirtokosságot 195 frt 16 krral megkárosította, u. i. nevezett pénztárnok évi fizetése 300 frt volt, ezen kívül 50 frt pótlék illette őt, ebből felvett 1890. évi január 1-től július 1-ig terjedő időre járó fizetésébe 150 frtot; 1890. július 1-től október 1-ig terjedő időre járó fizetéséből 75 frtot, ezen kívül felvette az 50 frt pótlékot, vagyis 275 frtot. végül Dr. Salacz Oszkár zárgondnoktól ugyancsak fizetésébe 125 frt 32 krt, összesen 400 frt 32 krt, holott Darida Mihályt, ki 1890. júli 29-én pénztárnoki állásától elmozdított, az 1890. év 3. negyedére 262 frt 50 kr. illette volna meg, ebből is, tekintve, hogy már július 29-től nem működött, levonandó 58 frt 34 kr. tehát a közbirtokosságot ravasz fondorlattal tévedésbe ejtve, 196 frt 16 krral vett ki többet.

Darida Mihály a vizsgálat során elősmerte azt, hogy az 1890-ik év 3. első negyedére 400 frt 32 krt kapott, azonban azzal védekezett, hogy abból 3 negyed évi fizetése fejében 225 frt megillette, az 50 frt pótlékot pedig jogosítva volt az év derekán felvenni, 125 frt 32 krt pedig Dr. Salacz Oszkár zárgondnok utalt ki részére az általa teljesített szolgálatok jutalmazásául, azt adta továbbá elő, hogy őt a július — szeptember hónapokra is megillette a fizetés, a menyiben fizetése évnegyedenként előre volt fizetendő s ő jogosan vehette fel július 5-én a fenti hónapokra fizetését, s elbocsájtva is csak július 29-én lett.

Mindezek után tekintve, hogy magánvádlo maga is elősmerte azt, hogy Darida Mihály részére a fizetés évnegyedenként előre járt, s így az július-september hónapokra járó fizetését jogosan vette fel július 5-én annyival is inkább mert elbocsájtva csak július 29-én lett, tekintve, hogy Darida Mihály azon védekezése, hogy ő az 50 frtot az év derekán felvehette, magánvádlo által jogszerűen megczáfolva nem lett, tekintve

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

vége hogy Dr. Salacz Oszkár zárgondnok kihallgatása alkalmával elősmerte, hogy a 125 frt 32 krt Darida Mihály részére mint saját, zárlati alkalmazott pénztárnoka s nem mint közbirtokossági tisztviselő részére utalta ki, Darida Mihály eljárásában a ravasz fondorlattal való tévedésbe ejtés jogtalan vagyoni haszon szerzése végett fent nem forog, s cselekményében sem a sikkasztás, sem a csalás ismérvei nincsenek meg, miért is ellenében a bűnvádi eljárás megszüntetendő volt.

Miról a kir. ügyészség Helyben, Haviár Dani, mint közbirtokossági elnök és Darida Mihály Szarvason értesítetnek.

A kir. törvényszék, mint büntető bíróság. B.-Gyulán, 1891. április hó 7.

NOVAK
elnök.

TÓTH
jegyző.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1891. febr. 10-től kezdve.

Szarvas-Mezőtúr sz. v.	indul d. e.	11:10
	rké. d. u.	12:01
"	vegyes vonat ind.	d. u. 2:20
	érk. d. u.	3:16
Mezőtúr-Szarvas személy vonat	ind. d. u.	3:47
	érk. d. u.	4:33
vegy. von. ind. délben		12:39
	érk. d. u.	1:25

Aradról Budapest felé.

Személyvonat	Aradról	ind. délben	12:10
	Csaba	érk. d. u.	1:42
	"	ind. d. u.	1:54
	Mezőtúr	érk. d. u.	3:21
	"	ind. d. u.	3:29
	Budapestre	érk. este	7:45
Gyorsvonat	Aradról	ind. reggel	7:45
	Csaba	érk. d. e.	9:07
	"	ind. d. e.	9:14
	Mezőtúr	érk. d. e.	10:33
	"	ind. d. e.	10:34
	Budapestre	érk. d. u.	1:55

Budapestről Arad felé.

Személyvonat	Budapestről	ind. reggel	8:15
	Mezőtúr	érk. délben	12:22
	"	ind. "	12:28
	Csaba	érk. d. u.	1:53
	"	ind. d. u.	2:18
	Aradra	érk. d. u.	3:50
Gyorsvonat	Budapestről	ind. d. u.	2:00
	Mezőtúr	érk. d. u.	5:17
	"	ind. d. u.	5:8
	Csaba	érk. d. u.	6:40
	"	ind. d. u.	6:47
	Aradra	érk. e. ste	10:8

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

VARGA JÓZSEF.

H I R D E T É S E K.

A szolidagáról ismert régi jóhírnevű »Trieszti általános biztosító társaság»

„Assicurazioni Generali“

szarvasi ügynökségét Wolf Gyula urra ruházta. Biztosítások elfogadhatnak az emberéletre, tűz, szállítmány, balaszt és jégverési károk ellen a legolcsóbb díjak mellett. A károk gyorsan megbecsültenek s teljes értékben kifizettetnek. A t. gazdaközönségnek szives felvilágosítással szolgál az ügynökség vezetője.

3—2

Hirdetmény.

A Békés-Szentandrás Takarékpénztár szarvasi telepe az id. Mikolay János-féle házban átvesz kamatozás végeit betéteket 5% kamat mellett és a tőkekamatadót is az intézet fizeti. Állandóbb jelleggel bíró betétekért 5½% fizettetik. — Betéteket az intézet minden üzleti napon átvesz és kívánatra rendszerint azonnal vizsgálja is fizet. Kölcsönöket ad gyorsan és méltányos feltételek mellett váltókra, betáblázásra, kézi zálogokra, arany és ezüst neműekre, részvényekre, sorsjegyekre, folyó számlára, árúkra és nyersterményekre. — A telepintézet egyelőre kedden, szerdán és pénteken van nyitva a t. közönség részére.

BÉKÉS-SZENTANDRÁSI
TAKARÉKPÉNZTÁR.

Urbanek, igazgató

1936.
1891.

Pályázati hirdetmény.

Szarvas község előljáráóságánál két 400 frt évi fizetéssel javadalmazott irnoki állás üresedvén meg, azok belöltése a szarvasi képviselő-testület közgyűlésén f. hó 30-án d. e. 10 órakor fog eszközöltetni.

Felhivatnak, mindazok kik ez állást elnyerni ohajtják, hogy kellően felszerelt folyamodványukat hozzám f. hó 28. d. e. 12 óráig annál inkább adják be, mert a későbben érkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Szarvason, 1891. május 8-án.

Kresmárik.

3-2

h. Iszolgabíró.

VIGNER LAJOS

placatéri

tűzifa- és szén-kereskedésben

a cséplési idényre
gazdáknak és gőzcséplőgéptulajdonosoknak bel- és külföldi

* SZENET *

a legjutányosabb árban rak-táron tart. Ugyanott kapható gépolaj is, továbbá építéshez portlandi és hidraulikus cement.

Wigner Lajos.

3-2

Bútor-eladás.

Elköltözés miatt több szoba

butor eladó

BAKAY GYULA

HÁZÁNÁL.

1-2

FÖLVÉTELIK.

Egy vagy két

TANONCZ

jó feltételek mellett
fölvételek

Kluzmann Tódor

szoba- és olaj-festőnél
B.-SZARVASON. 3-2

Rogozsán János

nyerges és kárpitos.

B.-Szarvason.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy lakásomat MARSAL DÁNIEL úr házába helyeztem át, ahol szakmámba vágó mindenféle munkát elvállalok és pon'osan eszközök kocsí festés- és fényezését, továbbá kocsí-ülés, diván s madracz akár javítását, akár ujonnan elkészítését.

Tisztelettel

Rogozsán János.

3-3

ÜGYNÖKÖK
törvényileg megengedett sorsjegyek részletfizetés mellett eladására általunk a legelőnyösebb feltételek mellett mindenhol felvételnek Fővárosi váltóüzlet társaság ADLER és T.-a BUDAPEST. Fürdő- és Dorottya u. sarkán.

Egy jó házból való fiu
KERESKEDŐ-TANONCZUL
azonnal felvétetik
ZIH TESTVÉREKNÉL
Békés-Szent-Andráson. 3-3

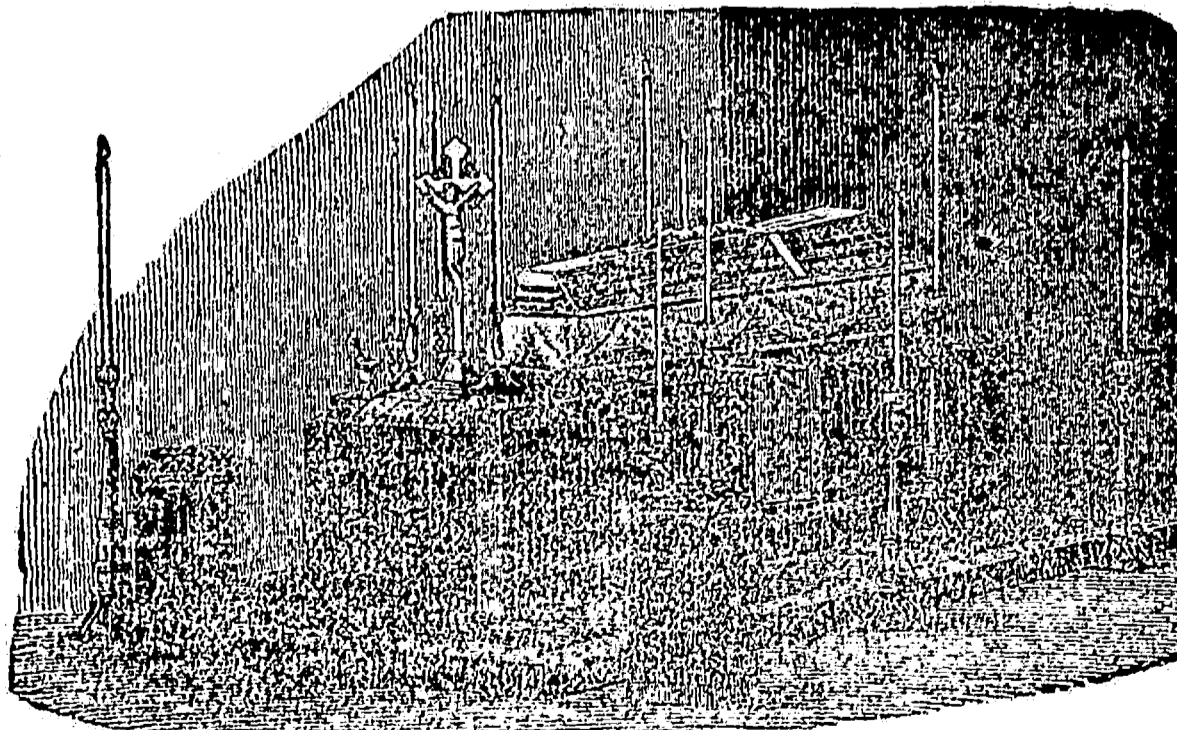
Temetéshez szobabehuzatok jutányosan számíttatnak.

NYÁCSIK SOMA UTÓDA

első temetkezési intézete B.-Szarvason.

RENDEZ

egyszerű és díszes temetéseket,
mérsékelt árait
figyelembe ajánlja.
Minden temetéshez megfelelő diszítések.

RAKTÁRON

öbb, mint 60 drb különféle
FA- és ÉRCZ-koporsó,
koszorúk és szallagok,
valamint légmentesen zárt dupla üveges érckoporsók.

Sirkerítések minta szerint, felállításra elvállaltatnak.

S I R K E R Í T É S E K O L C S Ó N.

S I R K E R Í T É S E K O L C S Ó N.

ÜZLET-MEGNYITÁS.**PALKOVICS ISTVÁN**

épület- és butor-asztalos
B.-Szarvas, Bethlehem városrész
92% szám alatt

ajánlja magát mindennemű

épület, butor,
iroda és bolti berendezések

jutányos árak mellett való
1-1 elkészítésére.

Alma- és krumplic-eladás.

Folyó hó 4-ikétől kezdve Id. Kondacs Sámuel úr házában
(Piacztér) levő üzlethelyiségben igen szép és jó minőségű

Masánczky- és Prádasy-alma

klgr. 14—18—24—30 kr.-ért kapható.

Ugyanott krumplic raktáron tartatik kicsinyben és nagy-
bani eladásra.

Szécsy János és Társa.

3-3

FÉNYKÉPÉSZET.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni,
hogy itt helyben Korik János fodrász úr házában a fő-utcán
fényképészeti műtermet nyitottam.

Fényképészeti és festői

műtermem a pillanat-felvevő-gépekkel van felszerelve
úgy, hogy a legnyugtalanabb gyermekek is a legjobban sikerült
fényképekre számíthatnak.

Felemlitem, hogy korosult fényképek másoltatását, többszörösítését,
azoknak nagyobb- vagy kisebbre készítését készséggel elvállalom, ugy-
szintén olaj- vagy chrómó-festésre elfogadom.

Az összes nálam megrendelt e szakmába vágó munkákért jótállást
vállalok s reményem, hogy miután már máskor is kiérdemeltem a kö-
zönség szíves pártfogását, az ideí vállalatomat szintén siker fogja koronázni.

Fényképészeti felvételek az utiköltségek megtérítése mellett mű-
termemen kívül is történhetnek.

**Felvételeket mindennap reggeltől estig borult, esős vagy
bármilyen időben is ép oly sikerrel eszközök, mint napos időben.**

Ohajtanám, ha minél többen használnák fel ezen kedvező alkal-
mat, mivel itteni tartózkodásom csak május utolsójáig terjed.

E reményben kérem az igen tisztelt közönséget, sziveskedjenek
megrendeléseiket mihamarább megtenni.

Maradok kiváló tisztelettel

Nyári Béla fényképész, Budapestről,

Békés-Csabán, (Holecska üveges házában)

3-2

Hirdetmény.

A békés-báboczkai szakasz-igazgatóság
gátvonalán termelt fű és here árverezése
a helyszínén készpénz fizetés mellett, a
következőleg fog megejteni, u. m:

Május 19-én kedden reggel 6 órakor
kezdődik a 18^a átmetszés mentén épült
végleges gát bekötésénél (Halásztelek) és
folytatódik felfelé Békésig.

Május 22-én pénteken délután 2 óra-
kor kezdődik a régi kákafoki gálon, az
árverés — piti gátnál — és tart a te-
lecskéig.

Május 23-án reggeli 8 órakor Öcsöd-
től Báboczkáig.

Május 24-én délután 2 órakor kez-
dődik a csergelyői átmetszés (18^a) felső-
meder áttöltésnél az árverés, és tart az
alsó meder áttöltésig.

Szarvas, 1891. május 12-én

Dósa Andor,

h. igazgató, szakasz-mérnök.

1-1

Első magyar**gazdasági gépgyár részvénytársulat**ezelőtt: **GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH****BUDAPESTEN, KÜLSŐ VÁCZI-UT 7.**

Lóvonatu vasuti állomás. Az osztrák-magyar államvasut indóházától 10 percz távolságban.

A legkedvezőbb feltételek mellett pontosan es olcsón szállit magyar készítményű mindennemű gazdasági gépeket,
mint járgányos cséplőkészleteket, gabonarostákat s egyéb mezőgazdasági szikkekkel és

gőzcséplőgépeket.

Különösen ajánlja szabad, szeges rendszerű, legújabb szerkezetű s legpontosabb kivitelű gőzcséplőgépeit.

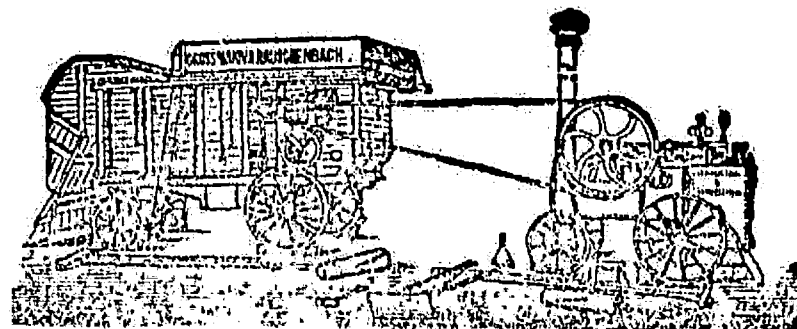
Teljes jótállás.

Legelőnyösebb berendezés.

3¹/₂, 4 és 6 lóerejű mozgo-
nyokhoz és mozgonyokkal.

A magoknak legelőnyösebb
kicséplése, kitűnő

tisztítása és osztályozása
mellett.

Szén-fűtésnél kell 200—250

300—350 klg. szén (faarany-
lag) 14 óra alatt

Szalmafűtésnél kell 5—7 kéve

szalma 100 kiosé . kévénel

Cséplési képesség 5—7000,

9—10,000 középnyagságu kéve

1 nap alatt.

Verőléczes gőzcséplőgépek vasszerkezettel

8-8

6, 8, 10 lóerejű fa-, szén-, szalmafűtési mozgonyokhoz s mozgonyokkal.